

HỘI CHỨNG CHÈN ÉP KHOANG

GIỚI THIỆU

- Thở cấp $\Leftrightarrow$ Chấn thương
= Gãy xương, dập, chèn ép lâu...
- Biểu hiện LS biến đổi
- Cấp cứu ngoại khoa = Rạch cân cơ giải ép
- Không giải ép kịp thời $\rightarrow$ Di chứng, có thể đoạn chi

GIẢI PHẪU

- Khoang cơ:

“Tất cả không gian bao quanh bởi các thành không có khả năng dẫn nỡ (xương, cân cơ) chứa bên trong là cơ và thần kinh – mạch máu”

GIẢI PHẪU

- Chi trên:
  - Vai: 1 khoang delta
  - Cánh tay: 2 khoang (trước và sau)
  - Cẳng tay: 3 khoang (trước, ngoài, sau)
  - Bàn tay: 4 khoang

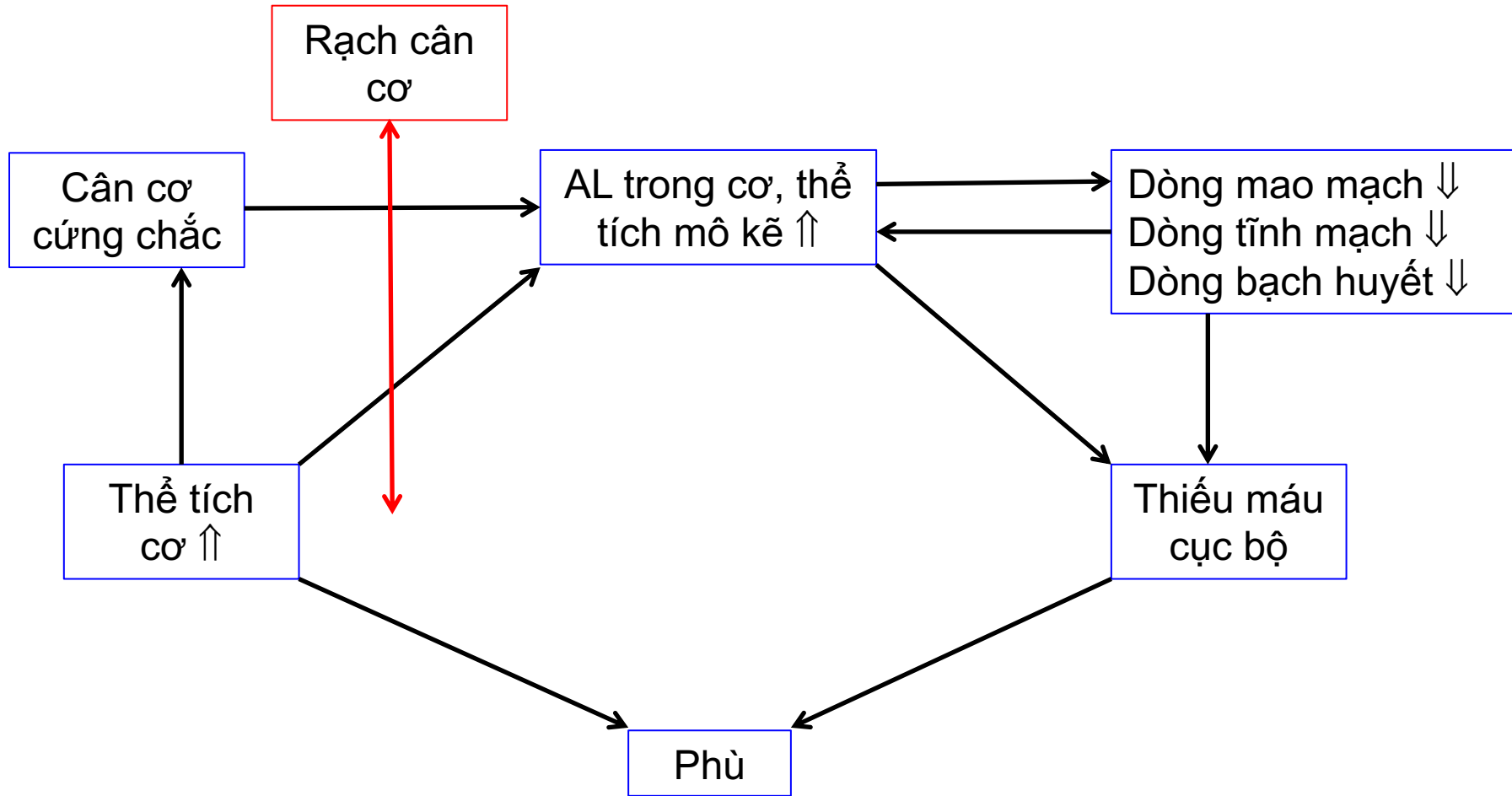
GIẢI PHẪU

- Chi dưới:
  - Vùng hông: 3 khoang
  - Vùng đùi: 3 khoang
  - Cẳng chân +++: 4 khoang (trước, ngoài, sau nông/sâu)
  - Bàn chân: 4 khoang

SINH LÝ BỆNH

- Tình trạng tương tác giữa các thành phần co dẫn được (cơ) và không co dẫn (khoang)
- Hội chứng chèn ép khoang :
  - Tăng áp lực trong khoang
  - Giảm áp lực tưới máu
  - Nguy cơ tổn thương thiếu máu nuôi không hồi phục (cơ, TK...)

SINH LÝ BỆNH

CHẨN ĐOÁN SỚM = QUAN TRỌNG

- Phát hiện BN nguy cơ
- Đào tạo nhân viên chăm sóc
- Ghi nhận giờ, thăm khám
- Cấp cứu +++

BỆNH NHÂN NGUY CƠ

2 nhóm

- Giảm thể tích khoang
  - Băng vết thương, bột quá chặt
  - Bông lan rộng, sâu, vòng quanh
- Tăng thể tích vật chất trong khoang
  - Bệnh cảnh chấn thương (80%)
  - Quá tải nước → Phù
  - Thâm nhiễm xuất huyết/dịch

CHẤN THƯƠNG VÀ GÃY XƯƠNG

- Tất cả các trường hợp gãy xương (kể cả gãy hở)
- Chấn thương với động lực lớn
- Điều trị
  - Chấn thương chỉnh hình: Đóng đinh + Nạo ống tủy

CHÈN ÉP KÉO DÀI

- Chấn thương (HC vùi lấp)
- Ngộ độc (hôn mê)
- Do thầy thuốc
  - Nhầm chi bên lành
  - Quần chống sốc quá chặt
  - Ga-rô quá chặt/quá lâu

BỆNH CẢNH LÂM SÀNG: CĂNG CHÂN

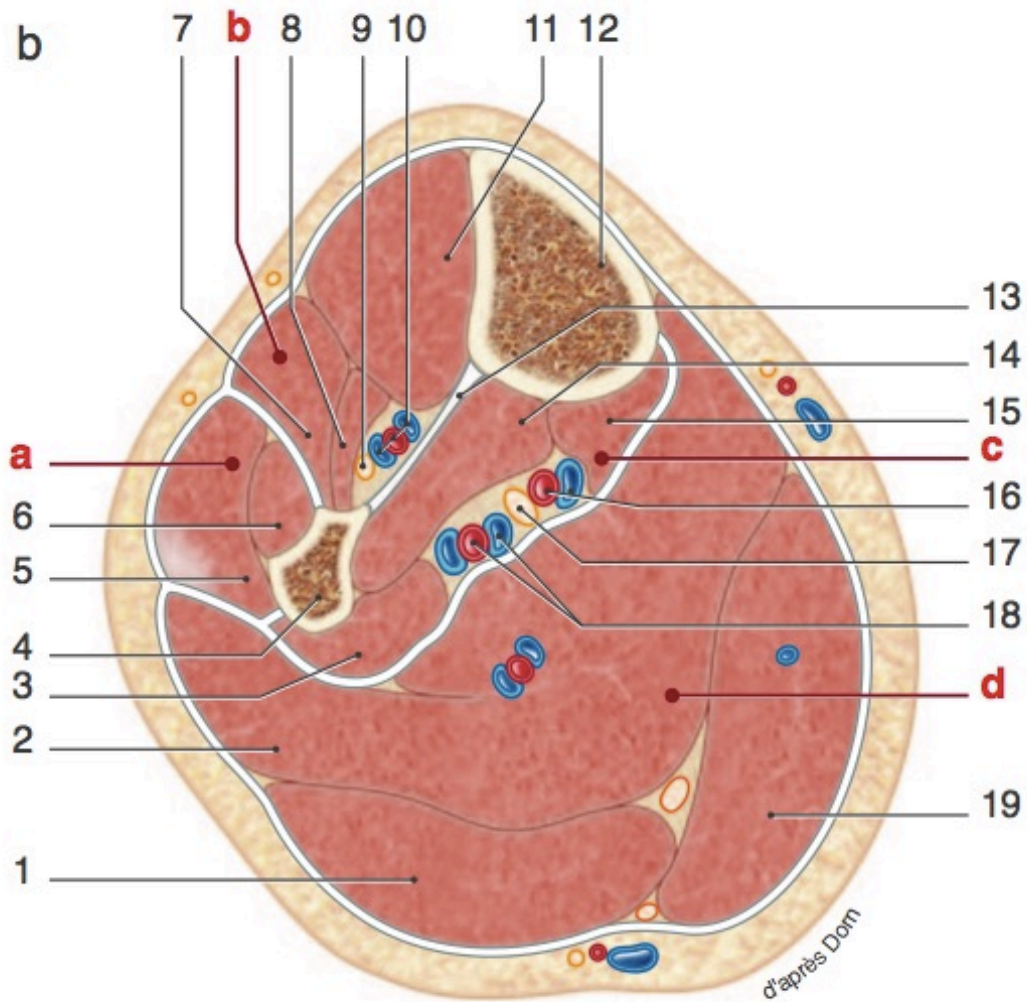
- ĐAU:

- Nếu BN tỉnh, tiếp xúc tốt, không có tổn thương thần kinh
- Đau nhiều = cảm giác phồng, đè ép
- Đau sớm
- Không có tư thế giảm đau
- Đề kháng với thuốc giảm đau

a

b

- a. Khoang bên
- b. Khoang trước
- c. Khoang sau sâu
- d. Khoang sau nông

BỆNH CẢNH LÂM SÀNG: CĂNG CHÂN

- ĐAU:
  - Vị trí tùy thuộc khoang
  - Đau tăng khi kéo giãn cơ
  - Sau vài giờ → Đau thay thế bằng tình trạng hết đau thứ phát do tổn thương thiếu máu nuôi thần kinh

BỆNH CẢNH LÂM SÀNG: CẰNG CHÂN

- KHÁM:

- Da đỏ, sưng nề → Da nổi bóng, bóng nước
- Vùng khoang bị chèn ép sưng nề, đau khi khám
- Rối loạn cảm giác:
  - Ban đầu = Dị cảm trong vùng thần kinh đi qua khoang
  - Diễn tiến → Tê hoàn toàn
- Rối loạn vận động:
  - Yếu → Liệt
  - Trĩ → Mô bị tổn thương

BỆNH CẢNH LÂM SÀNG: CĂNG CHÂN

- DẤU HIỆU MẠCH MÁU:
  - Còn mạch vùng xa → Chèn ép mao mạch?
  - Mất mạch vùng xa → Tổn thương thân chính mạch máu → Chụp động mạch

BỆNH CẢNH LÂM SÀNG: CĂNG CHÂN

- Chẩn đoán phân biệt:
  - Viêm tĩnh mạch bắp chân
  - Triệu chứng tâm thần
  - “Hội chứng vùi lấp”
  - Lưu ý: Hội chứng chèn ép khoang trên BN hôn mê !!!

BỆNH CẢNH LÂM SÀNG: CĂNG CHÂN

- Chẩn đoán bằng lâm sàng:
- Tóm tắt: 5P
  - Pain
  - Palor
  - Pulselessness
  - Paresthesia
  - Paralysis

BỆNH CẢNH LÂM SÀNG: CĂNG CHÂN

- Đo áp lực trong cơ
- Kỹ thuật Whiteside
- Catheter Wick, Slit, STIC (solid-state transducer intra-compartmental)
- Giá trị bình thường: 0 – 8mmHg
- Hội chứng cấp: $\geq 30\text{mmHg}$
- Quan trọng là thời gian bị tăng áp lực

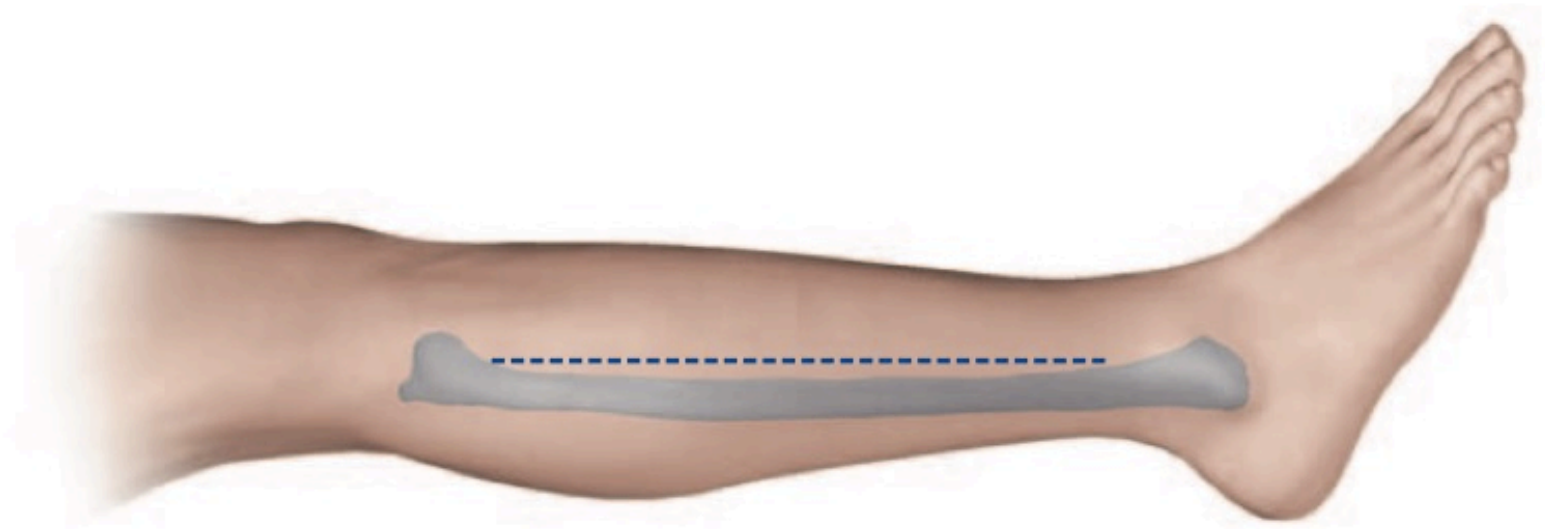
BỆNH CẢNH LÂM SÀNG: CẰNG CHÂN

- Chụp động mạch
- Cộng hưởng từ...
- **QUAN TRỌNG LÀ LÂM SÀNG**

XỬ TRÍ HỘI CHỨNG CHÈN ÉP KHOANG (CẰNG CHÂN)

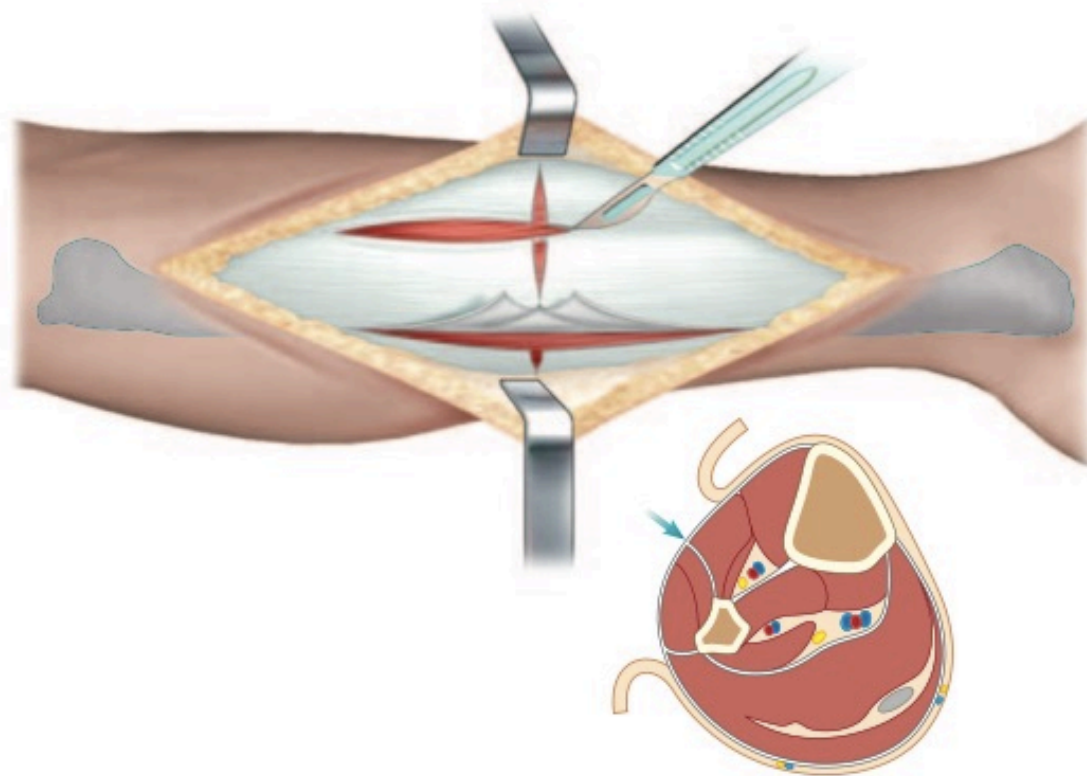
- Cấp cứu ngoại khoa
- Không được chậm trễ
- LÂM SÀNG → Ưu tiên phẫu thuật
- Rạch da, cân cơ dài
- Gây mê toàn diện – KHÔNG GA-RÔ
- Để hở cân cơ, không đóng da

XỬ TRÍ HỘI CHỨNG CHÈN ÉP KHOANG (CĂNG CHÂN)

RẠCH DA ĐƯỜNG GIỮA

XỬ TRÍ HỘI CHỨNG CHÈN ÉP KHOANG (CĂNG CHÂN)

RẠCH CÂN CƠ KHOANG TRƯỚC VÀ KHOANG BÊN

XỬ TRÍ HỘI CHỨNG CHÈN ÉP KHOANG (CĂNG CHÂN)

ĐỂ HỞ VÙNG RẠCH CÂN CƠ

BIẾN CHỨNG

- Ly giải cơ vân
- Bội nhiễm +++ nếu trẻ
- Di chứng chức năng:
  - Biến dạng, cứng khớp...
- Di chứng thẩm mỹ

KẾT LUẬN

- KHÔNG CHẬM TRỄ/CƠ ĐANG CHẾT
- Lâm sàng = Đau (5P)
- Áp lực trong cơ < 30mmHg
- Rạch cân cơ rộng là cách điều trị hiệu quả duy nhất